

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmvla Casvvm Conscientiae De Sacramentis

Gretser, Jacob

Ingolstadii, 1611

Antipharmacum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40295

cæna, sed communi pane. Contra hos fusè disputatum est in Muricibus Prædicanticis cap. 14. Hic ex Hunnio contra istud virus aliud medicamentum apponam.

Antipharmacum.

HUNNIUS Tract. de cœna: Est hæc detestanda illorum pseudodoctorum hypocrisis, quod subinde ex necessariis faciunt adiaphora, & è contra res indifferentes in necessarias transformant. Presentiam realem corporis & sanguinis Christi in Cœna, hisce in terris celebrata, repudiant, curiosi interim & superstitiosi circa adiaphora. Et Beza scribit plus quàm hæreticè, licere in defectu panis & vini adhibere res alias, quæ cum pane & vino quandam analogiam habeant: interim accidentali forma panis offenduntur illi homines, hoc est, substantiam panis permittunt cum alia quadam re permutari, haud aliter, ac si sit res indifferens: at circa accidentalem formam mouent rixas, dum nostram ut impiam sine omni causa reprobant; & qualis ea esse debeat, potestate prætoria definiunt ac præscribunt. Quis hic non exclamet cum Christo? Duces cæci, excolantes culicem, & camelum deglucientes.

Quæritur V. Vtrum vino Eucharistico miscenda sit aqua. Respondet Lutherus in Formula Missæ pro Ecclesia Witebergensi. Nondum constitui mecum, miscendane sit aqua vino. Quanquam huc inclino, ut merum potius vinum paretur, absq; aqua mixtura, (Quid nî? sic enim palato cœnantium iucundius & sapidius accidet) quod significatio me malè habeat, quam Isaias cap. 1. ponit. Vinum tuum, inquit, mixtum est aqua. Merum vinum enim pulchrè figurat puritatem doctrinæ Euangelicæ.

Antipharmacum.

Hic vides, cur tam libenter Lutherani, nec dubito, quin & Calviniani, putum putum merum bibant. nam
hoc

Tom. 2. Lat.
Witeb.

hoc indiluto potu profitentur doctrinae suae puritatem; in cratere suo lymphas ferre nolunt, ne cum illo cantare cogantur.

In cratere meo Thetis est coniuncta Lyao

Est Dea iuncta Deo, sed Dea Maior eo

*Nil valet hic, nec ea, nisi sint ambo * Pharisae*

A modo propterea sit Deus absq; Dea.

* diuisa, se-
parata.

Contra hoc Lutheri deliramētum muniet te lectio Bel-
larmini lib. 4. de Eucharist. cap. 10. & 12.

Quæritur VI. Quæ sit forma Eucharistiæ. Respōdeo; hic plusquam Cadmeum bellum inter nouos Euangeli-
stas bellari. Sunt enim, qui nullam admittāt, ne ipsa qui-
dem institutionis verba à tribus Euangelistis & Aposto-
lo Paulo 1. Cor. 11. recitata. Ita enim Lutherus serm. de
Eucharistia Tom. 7. Lat. Witeb. *Verborum Christi nullam
rationem habent, sed illa ventorum turbini discerpenda & au-
ferenda permittunt. Māducate, hoc est corpus meum, &c.
Hæc, inquam, verba nullius apud illos habentur aut pretij aut
ponderis, & momenti, sed illa oscitanter transiliunt & prater-
eunt. Contēdunt in hoc sacramento nihil aliud esse, quàm mor-
tis Christi annunciationem & prædicationem.*

Zuuinglius quoq; in Responſione ad confessionem
Lutheri, purgat se & suos, nescio quàm probè, à labe sibi
& suis à Luthero aspersa, quasi cœna Domini careant;
*cum eorum cœna nec verba aliqua certa, nec contextum aliquē
certum habeat.* Certè Bucerus, insignis Zuuinglianus, hæc
chartis illinere nō erubuit in cap. 26. Matthæi. *Christus,
nusquam iussit verba ista sua repetere.* Potest ergo cœna
Zuuingliana & Calviniana absq; verbis Christi institui
& peragi. Item: *Nusquā iussit Paulus vel Christus, verba illa;
hoc est corpus meum, &c. super panem & vinum recitare.*
Quidqd sit de Bucero, Kemnitius certè in 2. part. Exam.

Concil. Trid. sess. 13. cap. 1. Et Westphalus in libro, qui inscribitur; *Recta in Deum fides.* affirmant, inter suos esse, qui verba institutionis simpliciter à cœna reiiciant. Et Lutherus in Colloquiis Latinis, tit. *de cœna* scripsit: *Materia cœna esse panem & vinum: formã corpus & sanguinem Christi.* Idem asserit in Colloq. Germ. tit. *de sacramento altaris:* in *S. de causis sacramenti.*

Præterea non quæritur inter istos, quæ nam verba recitari debeant; vtrum præcisè illa, quæ inueniuntur apud Euangelistas; an omnia, quæ 1. Cor. 11. S. Paulus commemorat. Et hoc quidem posterius iam communis Lutheranorum vsus habet. Lutherus tamen in Formula Missæ formam auspicatur inde: *Qui pridie quàm pateretur, &c.* & terminat illis verbis: *In mei memoriam facietis, &c.* Adde, quod qui Institutionem illam ex Apostolo recitant, id non faciunt, nisi per modum concionis, populi instituendi & commonefaciendi causa, non vt panem & vinum consecrent: quamuis veritas de consecratione ita ipsorum etiam hæresiarcharum præcordiis insita fuit, vt interdum insciis certè, si non inuitis, exciderit: nam in Colloquiis symposiacis Lutheri, tit. *de sacrosancto altaris sacramento* est paragraphus, vom consecrieren des Sacraments. *De consecratione sacramenti.* Subiicitur textus: *D. Martin Luther ward gefragt / ob es in der Prediger Nacht stünde / das Abendmal zu consecrieren. Quæsitum est ex Luthero, num in Prædicantium arbitrio sit cœnam Domini consecrare.* Kemnitiu quoque verba

Eucharistica concedit esse consecratoria,

sed sensu ab orthodoxis

longè diuerso.

Anti.